

Perscommentaren op het Zwartboek:

"Het is een zeer lezenswaardig informatief document, dat ook bijvoorbeeld de PvdA niet mis zou staan, als men tenminste de sociale aspiraties en de oprechte humaniteit van de Nederlandse socialisten in de stem van het partijbestuur tot uiting zou willen horen komen."

"Aan deze feitelijkheden kan een eventuele afwijzing van het Zwartboek onder de traditionele leuze "weg met de pacifisten" niets afdoen. Wat dat betreft heeft de PSP in deze aan gelegenheid de objectieve historici mee."

Haarlems Dagblad (18-5 '65)

"Het is een rustig en betrouwbaar betoog, grotendeels gebaseerd op gegevens en opinies van bonafide bladen als Le Monde, New York Times, Süddeutsche Zeitung enz. Vooral aanbevolen aan parlementsleden van PvdA en KVP."

De Nieuwe Linie (2-10 '65)

"Wie helder en bondig geïnformeerd wil zijn over de afschuwelijke Vietnamese oorlog en zijn achtergronden, komt hier aan zijn trekken. Het boekje behoorde in tijdschriftenwinkels te liggen."

De Groene Amsterdammer (9-10 '65)

Zwartboek over Vietnam is op verzoek van het partijbestuur van de Pacifistisch Socialistische Partij samengesteld door drs. S. Bosgra, dr. C. le Pair en drs. Fr. de Vries, leden van de commissie buitenlands beleid van de PSP.

Het Zwartboek mocht zich in een grote belangstelling verheugen. Zowel in de USA, Engeland als in West-Duitsland is een vertaling verschenen.

Eerste uitgave

mei 1965

Tweede verbeterde en aangevulde uitgave

juni 1965

Derde, bijgewerkte druk

september 1965

Vierde druk

november 1965

Vijfde druk

maart 1966

Zesde herziene en aangevulde uitgave

november 1967

STICHTING UITGEVERIJ BEVRIJDING

Postbus 700 Amsterdam Tel. 23 85 01

Postgiro 1395748

f. 1,25

Zwartboek **VIETNAM**

Woord vooraf bij de zesde druk

Toen in mei 1965 het Zwartboek Vietnam - in gestencilde vorm - het licht zag, was er in Nederland ten aanzien van het Vietnamese conflict een leemte in de informatie over de feiten en de achtergronden. Nu, circa 2½ jaar later, is door publikaties in boekvorm, door indringende reportages van het strijdtoneel in de pers, voor film en televisie een belangrijk deel van de achterstand in de belichting ingehaald. Toch zijn er in Nederland nog altijd lieden, die menen dat een napalmbombardement wordt uitgevoerd uit naam van de vrede; dat de vernietiging van een Noordvietnamees ziekenhuis een gerechtvaardigde daad is tegen het Chinese communisme; dat de Amerikanen die ons immers bevrijd hebben, toch niet zonder reden de boeren van het Zuidvietnamese land branden, - men leze er de ingezonden-stukkenrubrieken maar op na. Dan zijn er nog de mensen die vinden dat Vietnam ver van hun bed ligt....

De herdruk van het Zwartboek blijkt nog alle zin te hebben, ook al erkent men dat het verzet tegen de politiek van de Verenigde Staten van maand tot maand groeit: de demonstraties van de 21ste oktober in tal van Europese steden spreken duidelijke taal. Juist door deze manifestaties van verontrusting, woede en soms zelfs machteloosheid gaan velen zich verdiepen in de achtergronden. Wij menen dat op grond van de toegenomen aandacht voor geheel Zuidoost-Azië zowel het opnieuw uitgeven van het Zwartboek als het publiceren van nieuwe brochures volstrekt gerechtvaardigd is. Meer nog: de kwestie-Vietnam zou onderwerp van bespreking moeten uitmaken op scholen, kantoren, instituten, tehuizen, aangezien de menselijkheid ten derde male in de twintigste eeuw op ontoelaatbare wijze gekrenkt wordt. De wandaden van de Verenigde Staten worden niet zonder grond getoetst aan de uitgangspunten van het Neurenberger tribunaal voor de nazi-

misdadigers. Het wordt nu meer dan tijd, solidariteit te betuigen met het andere Amerika, dat zich fel verzet tegen de politiek van het drietal Johnson-McNamara-Rusk. De verandering van de politieke koers moet door de publieke opinie in de USA zelf bewerkstelligd worden.

In mei 1965 stond in het woord vooraf tot de eerste druk: "Wij zijn hevig verontrust. Er wordt gespeeld met gedachten, die het eind van het menselijk leven op aarde kunnen betekenen. Het cynisme waarmee over deze catastrofale gebeurtenissen wordt gesproken, is pure waanzin. Onze ontsteltenis over de absurde gang van zaken stijgt ten top, wanneer we bedenken hoe deze hele Indochinese strijd een gevolg is van een volkomen verkeerd beoordelen van een situatie, het nastreven van een politiek die op ficties is gebaseerd en die gedoemd is tot geen enkel positief resultaat te leiden."

Er is in dit najaar van 1967 geen reden, dat wij ons optimistischer over de situatie in Vietnam uitlaten. Het gevaar dreigt dat de USA in het toenemende isolement zullen overgaan tot het gebruik van gruwzamer vernietigingsmiddelen. Het einde is niet te overzien.

november 1967

Fries de Vries
(secr. commissie buitenlands
beleid van de PSP)

De akkoorden van Geneve

Vietnam was een Franse kolonie in de tijd dat kolonialisme door velen nog de gewoonste zaak van de wereld werd geacht, behalve door die enkelingen in de koloniën die erover nadenkten en ertegen in opstand kwamen. Zulk opstanden bleven meestal zonder succes. De wapens van de kolonisatoren waren superieur.

Het feit dat de Franse koloniale macht tijdens de Tweede Wereldoorlog het hoofd moest buigen voor de Japanners, is van grote invloed geweest op het Vietnamese nationalisme. Na de Japanse capitulatie in 1945 riep een coalitieregering onder Ho Chi Minh de onafhankelijkheid van Vietnam uit. De Fransen wilden "hun" gebied echter weer in bezit nemen; met de steun van Engeland, doch tegen de wens van de USA, die Ho Chi Minh hadden gesteund, begonnen de Fransen troepen naar Vietnam te sturen. Aanvankelijk sloot de Franse regering een overeenkomst met de Vietnamese regering van Ho Chi Minh, waarbij Vietnam als vrije staat binnen de Franse Unie, en de regering-Ho Chi Minh als wettige regering over geheel Vietnam door de vroegere kolonisatoren erkend werd.

In 1946 ontbrandde de strijd, doordat de door Frankrijk beloofde onafhankelijkheid niet gegeven werd. Er ontstond een langdurige guerrillaoorlog.

Frankrijk ontving voor zijn koloniale oorlog steun van de USA van 1950-1952 bedroeg deze 800 miljoen dollar, en over 1953-1954 1,8 miljard dollar. (Report on Indo-China, door senator Mansfield). Het is wel goed eens even bij deze bedragen stil te staan. Ook nu bedraagt de Amerikaanse steun miljarden dollars. Hoe is het mogelijk dat opstandelingen tegen een dergelijke overmacht aan materiaal opgewassen zijn? Zelfs al zouden de communistische landen op grote schaal steun verlenen, dan nog zouden ze slechts een frac-

tie van deze hulp kunnen opbrengen. Het antwoord op deze vraag is duidelijk: slechts door het toepassen van een superieure oorlogstechniek kan de opstand worden volgehouden. Eén ding staat vast: die techniek kan slechts worden toegepast, indien de bevolking van het betrokken land zo mogelijk actief, doch in elk geval passief de opstand steunt.

Gaandeweg wonnen de Vietnamezen terrein. In Frankrijk werd men de eindeloos durende oorlog moe. De strijd kostte veel mensenlevens en geld, en de resultaten waren bedrevend. Toen in april 1954 de val van de belegerde Franse vesting Dien Bien Phoe niet te vermijden bleek, vroeg de Franse regering-Laniel de USA om steun: zij wilde de situatie redden door het gebruik van Amerikaanse atoombommen tegen de Vietnamezen. Dit voorstel verwierf de instemming van vice-president Nixon, van de commandant van de in de Chinese Zee aanwezige Amerikaanse Zevende Vloot Radford, en van Foster Dulles. Doordat Engeland zich verzette tegen dit voornemen, ging het schandelijke plan niet door.

Na de val van Dien Bien Phoe in 1954 zagen de Fransen in, dat zij er niet in zouden slagen hun gezag opnieuw in Vietnam te vestigen. Beide partijen verklaarden zich bereid, te Genève wapenstilstandsonderhandelingen te openen. De landen die aan deze conferentie over Indo-China deelnamen, waren Engeland, Frankrijk, de Verenigde Staten, de Sovjet-Unie, China, Cambodja en Laos. Voorts namen aan de Geneefse conferentie deel de Vietnamese verzetsorganisatie Vietminh, en de door de Fransen aangestelde regering van Vietnam, onder leiding van keizer Bao Dai. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Foster Dulles wenste China niet tot de conferentie toe te laten. Toen hij deze wens niet geaccepteerd zag, verliet hij de vergadering en liet hij zich voor de rest van de conferentie door een ondergeschikte vertegenwoordigen. Zijn pogingen, een westelijk eenheidsfront tegen het communisme te vormen, waren mislukt.

Tenslotte kwam een overeenkomst tot stand, die ondertekend werd door de twee strijdende partijen: Frankrijk en de Vietminh. De wapenstilstand bracht de moeilijkheden met zich, die onverbrekkelijk verbonden zijn met de methode van

de revolutionaire oorlog. In een oorlog waar de vijanden gescheiden worden door een front, is een bestand betrekkelijk gemakkelijk te verwezenlijken. De revolutionaire oorlog echter wordt door het gehele land gevoerd. In haast ieder dorp of stad is een verzetskern. Om de strijdenden te scheiden - daarom en daarom alléén - werd Vietnam verdeeld in twee hergroeperingszones.

De bepalingen van de overeenkomst geven wij hier samengevat weer:

1. Vietnam wordt voor de hergroepering van de strijdkrachten in tweeën gedeeld. De demarcatielijn valt ongeveer samen met de 17e parallel.
2. De Franse strijdkrachten zullen binnen 10 maanden uit het noorden wegtrekken, de Vietminh binnen 8 maanden uit het zuiden. (NB. dus vele Zuidvietnamezen moesten door deze bepalingen naar het noorden).
3. Er mogen geen represailles tegen vroegere tegenstanders worden genomen. De bevolking mag vrij beslissen aan welke kant van de demarcatielijn ze wil wonen.
4. Krijgsgevangenen zullen binnen 30 dagen worden uitgewisseld.
5. Er mogen in Vietnam geen buitenlandse bases worden ingericht.
6. Er komen twee commissies: een internationale commissie van toezicht en een gemengde bestandscommissie. Geschillen worden voorgelegd aan de commissie van toezicht. Hierin hebben zitting: Canada, India en Polen. Deze commissie zal beslissen bij meerderheid van stemmen, behalve in geval van schending van de vrede. In dat geval is eenstemmigheid vereist. Indien dat niet mogelijk is, zal de zaak moeten worden voorgelegd aan een nieuwe Geneefse conferentie.
7. Voor 20 juli 1955 moeten besprekingen begonnen worden over het houden van verkiezingen in heel Vietnam. De verkiezingen moeten worden gehouden vóór juli 1956.

De overige landen die aan de conferentie deelnamen, legden een verklaring af, waarin ze de onschendbaarheid van de akkoorden bevestigden. Hierin werd nogmaals vastgelegd:

Er zullen in beide hergroeperingszones geen militaire bases ter beschikking van vreemde mogendheden worden gesteld. Beide partijen hebben erop toe te zien, dat de zones die hun worden toegewezen geen deel uitmaken van enige militaire alliantie. Zij zullen niet mogen worden misbruikt voor de hervatting van de vijandelijkheden of ten dienste van een agressieve politiek.

De conferentie stelt vast dat het voornaamste doel van het akkoord inzake Vietnam het regelen van militaire kwesties is, teneinde te komen tot een staken der vijandelijkheden; de militaire demarcatielijn zal slechts een voorlopige lijn zijn, en mag op geen enkele wijze worden geïnterpreteerd als een politieke of territoriale grens. De conferentie spreekt als haar overtuiging uit, dat de uitvoering van de bepalingen van de onderhavige verklaring en van het akkoord inzake het staken der vijandelijkheden de noodzakelijke voorwaarde schept dat in de nabije toekomst een politieke regeling in Vietnam tot stand komt.

De conferentie neemt kennis van de bepalingen omtrent de vrije verkiezingen op grond van de eenheid van het land voor juli 1956. Supervisie over deze verkiezingen zal worden uitgeoefend door de internationale controlecommissie. Te beginnen met juli 1955 zal over dit ontwerp worden beraadslaagd tussen de vertegenwoordigers van de twee zones.

De USA en de collaborerende regering van Zuid-Vietnam weigerden deze verklaring te ondertekenen. De USA zegden toe zich te zullen onthouden van het dreigen met of het gebruik van geweld tot wijziging van de akkoorden. Over de verkiezingen in Vietnam merkten zij op: "Wat betreft naties die thans tegen hun wil verdeeld zijn, zullen wij voortgaan met te trachten hun eenheid te verwezenlijken door middel van vrije verkiezingen, onder controle der Verenigde Naties teneinde een eerlijk verloop te verzekeren." De USA bevestigden dat volgens hun traditionele standpunt de volkeren het recht hebben zelf hun toekomst te bepalen en dat ze zich niet dienen aan te sluiten bij een regeling, die in strijd is met dit beginsel.

Wij maken hierbij de volgende kanttekeningen. Het is tekennend voor de houding van de USA, de Verenigde Naties bij

de verkiezingen in Vietnam te willen betrekken. Men moet dit zien in het licht van de voortdurende weigering van de USA, China tot de Verenigde Naties toe te laten. Ook Vietnam is geen lid van de VN. Zolang deze situatie voortduurt, is het irrealistisch de VN met het toezicht op de verkiezingen te willen belasten.

De Fransen zijn in de loop van de daarop volgende twee jaren uit Vietnam verdwenen. Zij lieten het bestuur over Zuid-Vietnam over aan de regering van de beruchte Ngo Din Diem, die aan de macht werd gebracht door de Amerikaanse inlichtingendienst CIA. Hiermee onttrokken zij zich aan hun verantwoordelijkheid voor het naleven van de verdragen. Zij droegen die over aan een regering die geweigerd had ermee in te stemmen. Diem heeft eenvoudig geweigerd de voorgeschreven besprekingen over verkiezingen te voeren.

Als gevolg van het uitblijven van een hereniging bleven omstreeks 100.000 Zuidvietnamezen, die volgens het Akkoord in 1954 naar het Noorden waren gegaan, zonder uitzicht op terugkeer naar hun families en hun geboortegrond. Het is dan ook niet vreemd, dat alle zogenaamde infiltranten uit Noord-Vietnam Zuidvietnamezen blijken te zijn, die naar hun geboortegrond terugkeren.

Een uitspraak van John F. Kennedy uit 1954, dus uit de tijd dat de US nog niet zozeer partij waren in de oorlog in Vietnam. Kennedy was toen nog senator:

"Mijnheer de President, de tijd is gekomen om het Amerikaanse volk openlijk de waarheid over Indo-China te vertellen. Om eerlijk te zijn, geloof ik dat geen enkel bedrag aan Amerikaanse militaire steun aan Indo-China een vijand kan verslaan die overal is, en die de sympathie en de bedekte steun van de bevolking geniet."

Noord-Vietnam na 1954

In een viertal artikelen in de *Süddeutsche Zeitung* (vanaf 27-1-'65) vertelt Hans Henle over het communistische Noorden van het gedeelde Vietnam. Hans Henle is schrijver van de boeken *Mao, China und die Welt von heute* (1961) en *China's Schatten über Südostasien* (1964) en hij was juist teruggekeerd van een bezoek van enkele maanden aan China en Noord-Vietnam.

Eerst geeft Henle een beeld van het bevrijde Noord-Vietnam in 1954:

"Ongelukkigerwijze werden in de oorlog bijna alle grote bruggen vernield. Van de 1200 kilometer spoorweg was in 1954 nog 120 km intact. Hanoi was weliswaar niet beschadigd, maar overal in de Tonkindelta waren de dorpen en steden vernietigd. Het gehele ingewikkelde bevoeiingssysteem met zijn dammen, sluizen en kanalen was verwaarloosd en vervallen. Een groot deel van de bevolking van 1954 was dakloos."

Dan vertelt Henle over de 126.000 partijgangers van de *Vietminh*, die in 1954 naar het noorden kwamen, en over de 928.000 mensen uit Noord-Vietnam die naar het zuiden trokken, hoofdzakelijk katholieken.

"Gedurende de eerste jaren van de onafhankelijkheidsoorlog, 1946/47, vochten de katholieke militairen zelfs schouder aan schouder met de *Vietminh* tegen de Franse "bevrijdings"-troepen. Later trokken ze zich echter op een wenk van hun geestelijke overste uit het conflict terug.

Toen kwamen de Fransen, die op zoek waren naar nieuwe plaatselijke troepen, op het idee dat het de Indochinese troepen beter zou staan als ze tegen de Viets zouden vechten in

plaats van toe te zien. En wat ze niet bij de plaatselijke bisschoppen bereikten, dat brachten enige discrete bezoeken van maarschalk De Lattre de Tassigny en minister van Buitenlandse Zaken Bidault aan Rome tot stand. In Parijs was de katholieke MRP medeverantwoordelijk voor de regeringspolitiek. Zo gebeurde het, dat paus Pius XII in oktober 1950 in een herderlijke vermaning de kerkelijke autoriteiten van Tonkin wees op hun verantwoordelijkheid als christen ten opzichte van de westerse beschaving.

Zo werden de katholieke militanten van Tonkin voortaan tegen de Viets in het veld gezonden. Na de overwinning van de Viets was het duidelijk dat zij vergeldingsacties van de zijde van hun landgenoten moesten vrezen wegens het feit dat zij de kant van de "kolonialisten" hadden gekozen.

Daarbij bleef het echter niet. Op vele plaatsen waren de boeren ondanks alle overwegingen niet bereid spontaan naar het Zuiden te vluchten. De Fransen, die duidelijk de gevaren en risico's van een dergelijke uittocht voor de onbemiddelde gezinnen voorzagen, maakten er geen propaganda voor. Met de Amerikanen was het echter anders gesteld. Kardinaal Spellman van New York zette zich persoonlijk in voor het zenden van teams van missionarissen en kloosterlingen naar de Vietnamese bisdommen, om de in de war gebrachte gelovigen duidelijk te maken welke gevaren voor lijf en ziel zij zouden lopen als ze in hun oude vaderland zouden blijven. Bovendien beloofde men de vluchtelingen in het zuiden een stuk land en buffels. Zo trokken hele dorpen achter hun zielszorgers aan naar het zuiden. Daar werden zij samengeperst in kampen en werden zij het slachtoffer van de zwarte handel en de bestuurlijke chaos. Slechts een enkeling kreeg bruikbaar land toegewezen, de meesten echter ontgonnen land in de bergstreken in het zuiden, dat men eerst met geweld van de niet-annamitische minderheden afgenomen had. De bergstammen hebben de neiging deze overvallen op de ongewenste indringers te wreken. Verder kwamen de vluchtelingen terecht tussen de molenstenen van een kunstmatig opgevoerd conflict tussen de boeddhistische, dat wil zeggen neutralistische meerderheid van de bevolking, en de door Diem als anti-communistisch kader gebruikte katholieke activisten. Hun lot werd allesbehalve benijdenswaardig.

De katholieken waren niet de enige groep die uit Noord-Vietnam wegtrok. Burgers, die door hun vakkennis voor de Viets van nut konden zijn, vooral artsen en technici, werden gedwongen het land te verlaten. De intelligentsia had reeds eerder door haar stellingname voor de anti-koloniale zaak bloedig tol betaald. Toen de Viets in de herfst van 1954 Hanoi bezetten, schijnen ze in hun hele nieuwe republiek niet meer dan 20 ingenieurs aangetroffen te hebben.

Er was één arts op de 170.000 mensen.

Overall waar de oorlog nog iets heel gelaten had, vooral in de kuststrook rond Haiphong, zorgden nu de aan de Franse staven toegevoegde Amerikaanse verbindingsmissies ervoor dat voor het vertrek van de Fransen nog alles, wat voor de Vietminh-republiek bruikbaar zou zijn, vernietigd of weggesleept werd.

Het betreft hier een politiek, die op het hoogste niveau tussen Parijs en Washington afgesproken was en waarvan Dulles de geestelijke vader was. Volgens zijn berekeningen moesten de Viets een enorme massa hongerige monden vinden, en slechts de puinhopen van de voor hun voeding, bestuur en verzorging benodigde infrastructuur. Na korte tijd zou blijken dat men van de Viets geen hulp kon verwachten. De andere landen van het oostblok, eveneens bitterarm, zouden niet kunnen helpen en zo zou zich binnen korte tijd een atmosfeer van ontgoocheling en zelfs van wanhoop verbreiden, die de Viets van de bevolking zou isoleren en die tot hun val zou leiden. In strijd met het Akkoord van Genève kreeg de Franse opperbevelhebber Cogny opdracht al het materiaal van Amerikaanse herkomst te demonteren of onbruikbaar te maken. De grote kolenmijnen van Honggay liet men onder water lopen, het machinepark werd vernietigd. De textielfabrieken van Nam Dinh werden door vernieling van de weefgetouwen voor 80% lamgelegd.

In de cementfabrieken van Haiphong begroeven de arbeiders hun machines, om te voorkomen dat ze vernietigd zouden worden. Nog zeven maanden na de wapenstilstand waren de Amerikaanse verbindingstroepen bezig met het opblazen van de haveninstallaties en het slopen van de loodsen in Haiphong. Ze verwachtten dat het de Vietnamezen jaren zou kosten om de haven weer voor grote zeeschepen toegankelijk te maken. Deze bijzonderheden geven enigszins een indruk van de toe-

stand waarin de Vietminh in 1954 het land aantrof, en ook van de moeilijkheden waarvoor ze kwam te staan. Ze verklaren ook hoe het komt dat het land in vele opzichten op materieel gebied nog niet verder gekomen is dan in de Franse koloniale tijd. En ook waarom men thans hier de "imperialisten" - dat zijn in de eerste plaats de Amerikanen - zo openlijk wantrouwt en haat."

"De eerste tijd van de wederopbouw was verschrikkelijk moeilijk, maar nu zijn de grootste moeilijkheden overwonnen, en er zijn thans maar weinig Vietnamezen die de regering-Ho Chi Minh niet erkentelijk zijn voor haar vooruitziende blik en haar doorzettingsvermogen.

In de herfst van 1954, na afloop van de oorlog, had men in Tonkin aan bijna alles gebrek. De industrie lag helemaal stil en de landbouw was door de verwoestingen, het verval van de waterwerken en de vlucht van een deel van de boeren zwaar getroffen. Weliswaar zonden de communistische landen hulp en beloofden ze nog meer, maar deze ondersteuning kon slechts een deel van het leed verzachten. De voornaamste inspanning moest door de uitgeputte en verarmde bevolking zelf geleverd worden.

Het nieuwe begin was nog extra moeilijk, doordat 70 jaar lang alles, iedere machine, iedere schroef, ieder potlood uit Frankrijk was gekomen; daardoor was men volledig op Franse reserveonderdelen en hun technische normen aangewezen. Onder Amerikaanse druk echter weigerde Frankrijk alle leveranties."

Vervolgens vertelt Henle hoe de regering van Noord-Vietnam de massa's dwong tot een massale inspanning, tot een "economisch Dien Bien Phu". Echter toen men in 1956 de boeren de hun toegewezen landerijen weer wilde afnemen om die tot grotere eenheden samen te voegen, kwam het tot wrijvingen en sabotage. De toestand verslechterde nog door de acties tegen mensen die in de bevrijdingsstrijd tot het einde toe aan de verkeerde kant hadden gestaan. Volgens Henles inlichtingen zijn er 15.000 "vijanden van het volk" terechtgesteld en 100.000 "ideologisch herschoold". Begin 1957 kwam er een eind aan de extremistische koers en werd het tempo van de

wederopbouw wat vertraagd. Tot 1960 was het een tijd van overgang en experimenten. Toen week men definitief af van de Chinese lijn.

Sindsdien is er grote vooruitgang geboekt in Noord-Vietnam. Het gebied, dat altijd afhankelijk was geweest van rijstaanvoer uit het Zuiden, kan sinds 1962 rijst uitvoeren. Ook op industrieel terrein is er heel wat tot stand gebracht, gedeeltelijk door hulp uit het communistische blok.

"Maar het grootste deel van de sinds 1954 geïnvesteerde middelen moesten de Noordvietnamezen uit eigen mond sparen. Het resultaat is nu reeds zeer de moeite waard, en op de toekomst geprojecteerd, opzienbarend: als enig land in Zuidoost-Azië bezit Noord-Vietnam enigermate een basis voor een moderne industriële ontwikkeling. Het Franse protectoraat had inderdaad de economie van Indo-China ontwikkeld, maar uitsluitend voor zover het in overeenstemming was met de Franse belangen. Een industrie kwam er slechts als ze geen concurrent zou zijn voor de Franse uitvoer. Zo waren de aanzienlijke kali- en fosfaatvoorraden bij Hoa Binh onbenut gebleven, om de Franse kunstmestindustrie geen concurrentie aan te doen.

De communisten zijn begonnen met een groot programma van onderzoek naar nieuwe bodemschatten, en ze zijn daarbij op vele aangename verrassingen gestoten. Zo stelden de geologen vast dat zich onder het Thai-gebergte een reusachtige voorraad bijzonder zuiver apatiet bevindt. Hier ontstond de staalindustrie van Thai Nguyen, waarvan de eerste afdeling in 1962 op gang kwam. De kolenmijnen van Honggay werken tegenwoordig met moderne Russische apparatuur. In het verwoeste Vietri was in 1954 slechts één hele papiermachine te vinden. Sindsdien is er een eenheid van zes grote fabrieken gevormd, een cellulosefabriek met suikerriet als grondstof, een suikerfabriek, een chemische fabriek. Drie grote waterkrachtcentrales zijn nu in bedrijf.

Noord-Vietnam bouwt thans spoorwegen en locomotieven, aken en sleepboten, elektromotoren en dieselpompen. Het exporteert kolen, kunstmest, cement, tin, chroom, papier. Het heeft een kleine, maar moderne vissersvloot, die in Polen is gebouwd. De belangrijke glasfabrieken in Haiphong werden door Oost-Duitsland geleverd. In 1955 draaiden in

het hele land 16 fabrieken, thans zijn het er meer dan 800. Voor Westeuropese begrippen is het een zeer bescheiden industrie maar voor Zuidoost-Azië is het iets unieks, een basis voor een relatief veelzijdige, snel groeiende nationale industrie. Het is nog een land van armoede gebleven, maar het is een beperkte armoede, en niet de ellende die men elders in Zuidoost-Azië en India aantreft. Hier ligt voor Aziatische maatstaven het hele accent."

Henle vertelt dat men in Noord-Vietnam direct merkt, dat de oorlog dichtbij is. Rondom de steden ligt overal luchtafweergeschut. Bij bruggen en bij ingangen van fabrieken staan wachtposten van de milite met machinepistolen. Overal ziet men aanplakbiljetten met foto's van de strijd van de "broeders in het zuiden".

"Het communistische regime hoeft de belangstelling voor Zuid-Vietnam niet op te wekken, want voor de massa van het volk - en niet alleen voor de communisten - bestaat er maar één Vietnam, en niet de beide door de conferentie van Genève van 1954 gescheiden staten. Het waren de gezworen vijanden van de communistische Vietminh, namelijk de aanhangers van de conservatieve Dai-Vietpartij, die in 1945/46 actief optraden tegen de door Frankrijk begonnen afscheiding van het gebied rondom Saigon, terwijl de communist Ho Chi Minh toen deze ontwikkeling nog wilde bagatelliseren ter wille van een tactische samenwerking met Frankrijk. Het afzeggen van de verkiezingen van 1956, die als voorbereiding voor de hereniging in de Akkoorden van Genève waren overeengekomen, ten gevolge van het verzet van het regime-Diem in Saigon, werd gevoeld als een slag tegen de eenheid van het land en niet bijvoorbeeld tegen het in het Noorden regerende communisme. (Over het saboteren door Saigon met steun van de USA van de onderhandelingen die tot de verkiezingen van 1956 zouden hebben moeten leiden, leze men Franklin B. Weinstein, Vietnam: de verkiezingen die nooit plaatsvonden. Amsterdam, 1967. Stichting Uitgeverij Bevrijding.)

Om de protesten tot zwijgen te brengen, begonnen de ambtenaren van Diem met razzia's tegen de oppositie. Tevergeefs wezen niet alleen de communisten, maar ook de nationalis-

ten van allerlei schakeringen erop, dat volgens artikel 6 en 7 van de Akkoorden van Genève van 1954 de bestandslijn tussen Noord- en Zuid-Vietnam niet als een politieke grens gezien mocht worden, en dat de onafhankelijkheid en de eenheid van het land binnen twee jaar hersteld zouden worden. Als motief voor de acties van de politie werd opgegeven, dat de oppositie door de communisten werd geleid, of dat er op zijn minst communisten in waren binnengedrongen. Hierdoor werden al die mensen, die niet konden instemmen met de politiek van Diem en zijn Amerikaanse beschermers en met de corruptie van het regime van Diem in het Zuiden, gebrandmerkt als communist. Om zich te redden, moesten ze in vele gevallen een toevlucht zoeken bij de werkelijke communisten, want die waren al langer in de rimboe ondergedoken. Velen werden uit deze schuilplaatsen via paden door de rimboe van de hoogvlakte naar Noord-Vietnam gebracht, waar ze asiel kregen. Thans komen ze uit het noorden terug."

"De betekenis van Noord-Vietnam voor de burgeroorlog in het zuiden berust niet zozeer op de wapens en voorraden die Hanoi naar het zuidelijk front stuurt. Ook de Amerikanen weten dat het merendeel van de wapens van de Vietcong afkomstig is uit voorraden, die deserteurs van het Zuidvietnamese leger meebrengen, of die in de strijd aan de regeringstroepen zijn ontnomen. Maar Noord-Vietnam is veeleer van grote betekenis, doordat het de mensen in het zuiden de betekenis van nationale eenheid en sociale bevrijding door revolutie toont."

In zijn boek *Mandate for Change* schreef president Eisenhower:

"Ik ben ervan overtuigd dat de Fransen de oorlog niet konden winnen door de interne politieke situatie in Vietnam, die onzeker en verward was en die hun militaire positie ernstig verzwakte. Nooit heb ik met iemand die iets van Indo-China afweet, gesproken of gecorrespondeerd, die niet met mij van mening was dat, als er verkiezingen waren geweest gedurende de oorlog, misschien 80% van de bevolking voor de communist Ho Chi Minh gestemd zou hebben in plaats van voor het standpunt van Bao Dai."

De Nieuwe Rotterdamse Courant van 25-8 '65 vermeldde in een artikel over de terugkeer van de Amerikaanse guerrillaspecialist, generaal Lansdale, naar Vietnam:

"Sommige kenners van de situatie beweren dat Ho Chi Minh bij het houden van vrije verkiezingen niet slechts de 80% van de stemmen zal winnen, waarop hij volgens de adviseurs van Eisenhower in 1956 had kunnen rekenen, maar - na alles wat de Amerikanen in Vietnam hebben gedaan - nu eerder op een aanhang zou kunnen rekenen die dichter bij de 95% ligt."

Zuid-Vietnam na 1954

De ontwikkeling in Zuid-Vietnam na 1954 is beschreven door de Fransman Philippe Devillers in The China Quarterly nr 9 (1962). Devillers is een autoriteit op het gebied van de geschiedenis van Indo-China. Hij is katholiek en anti-communist. Aanvankelijk was hij zelfs een aanhanger van Diem. Vooral van Amerikaanse zijde wordt thans de theorie verkondigd, dat Zuid-Vietnam het slachtoffer zou zijn van een door Noord-Vietnam geplande en geleide agressie. Devillers toont in zijn artikel duidelijk de onjuistheid van deze beweringen aan:

"Gedurende vele jaren hebben duizenden Vietnamezen hun leven geofferd voor twee doelen: de eenheid en de onafhankelijkheid van Vietnam. Om deze doeleinden te bereiken brachten onmiddellijk na de Tweede Wereldoorlog eerst de Vietminh en later ook de anti-communistische nationalistische alle middelen die hun ter beschikking stonden, in de strijd, zowel militair als diplomatiek. De Akkoorden van Genève van 1954 bevestigden de onafhankelijkheid van Vietnam op internationaal niveau. Maar tegelijkertijd werd er een einde gemaakt aan de eenheid van het land, die gedurende vele jaren niet langer een probleem was geweest."

Dan vertelt Devillers, dat de Franse delegatie opzettelijk een termijn van twee jaar tussen beëindiging van de strijd en de vrije verkiezingen had bedongen, in de hoop dat de invloed van de Vietminh op de bevolking dan zou zijn vermindert. Onder druk van China en Moskou was de Vietminh met deze regeling akkoord gegaan. Men had het volste vertrouwen dat ook na deze twee jaar het prestige van haar leiders nog zeer groot zou zijn. De regeringen van Zuid-Vietnam en de USA weigerden de verklaring te tekenen. Aanvankelijk verklaarden de Amerikanen zich niet tegen de uitvoe-

ring van de akkoorden te zullen verzetten, later werd verklaard dat Amerika niet werkloos zou toezien als Zuid-Vietnam communistisch dreigde te worden, zelfs als dit het gevolg zou zijn van vrije verkiezingen.

Zeven jaar lang heeft Noord-Vietnam diplomatieke stappen ondernomen om te komen tot: a) herstel van de normale betrekkingen tussen de zones en b) het nakomen van het akkoord van Genève over voorbereiding en houden van vrije verkiezingen. De regering van Zuid-Vietnam wees alle voorstellen af en weigerde mee te werken aan het houden van vrije verkiezingen. In plaats daarvan begon de regering-Diem met een grootscheepse mensenjacht op volgelingen van de Vietminh, en op andere tegenstanders van het regime.

"Op deze manier werd een groot aantal mensen gearresteerd en naar concentratiekampen afgevoerd - 'politieke heropvoedingskampen', zoals ze verzachtend werden genoemd -, onder omstandigheden die zeker niet tot eer strekken van een land dat beweert de menselijke persoon te respecteren. Deze onderdrukking was in theorie alleen gericht tegen de communisten. Maar in werkelijkheid trof ze allen, en het waren er velen - democraten, socialisten, liberalen, aanhangers van religieuze sekten - die moedig genoeg waren tot uitdrukking te brengen dat zij niet konden instemmen met de politieke lijn van de heersende oligarchie. (.....) Dikwijls ook werden bij vergissing mensen die geen enkele politieke binding hadden, aan de terreur onderworpen."

"In 1958 werd de situatie ernstiger. Het oppakken van "dissidenten" werd veelvuldiger en beestachtiger. De vijand, mensen die ervan verdacht werden contact met de communisten of met de boeddhistische sekten te hebben, kon men maar moeilijk te pakken krijgen. De gebieden, waarheen ze waren gevlucht, met hun moerassen en bossen, waren niet geschikt voor operaties van het regeringsleger. Bovendien, de manier waarop vele zuiveringsoperaties werden uitgevoerd, joeg de dorpeelingen tegen het regime in het harnas. Een bepaalde opeenvolging van handelingen werd gebruikelijk: bedreiging, omsingeling van dorpen, huiszoekingen en razzia's, arrestaties van verdachten, plundering, ondervraging soms gepaard gaande met martelingen (ook van onschul-

dige mensen), deportatie en "hergroepering" van bevolkingsgroepen, die ervan werden verdacht contact te onderhouden met de opstandelingen.

Begin 1958 kwam de ontwikkeling in Zuid-Vietnam op gang. De communisten die waren opgejaagd, begonnen terug te vechten. Verklidders werden opgespoord en in toenemende aantallen neergeschoten. Dorpshoofden die de leiding hadden gehad bij het aanbrengen van opposanten, vooraanstaande mensen uit het dorp, leden van de milizie die eraan hadden deelgenomen, werden dikwijls eveneens geliquideerd. De geïntimideerde dorpsbevolking weigerde te spreken. De politie en het leger van Diem zagen hun inlichtingenbronnen een voor een wegvallen. Om toch aan de gewenste inlichtingen te komen, namen ze hun toevlucht tot nog grotere beestachtigheid, in de hoop een nog grotere angst onder de dorpsbevolking teweeg te brengen dan de communisten. In het noodlottige jaar 1958 overschreden ze hierbij alle grenzen. Uit afschuw van het gedrag van Diems soldaten gingen de boeren hulp verlenen aan de communisten, en ook aan de boeddhistische sekten, en ze namen zelfs met hen de wapens op. De opposanten (en deserteurs) kregen het steeds gemakkelijker bij het vinden van schuilplaatsen, ze konden opslagplaatsen en voorposten inrichten, en zelfs dorpen in vestingen veranderen volgens beproefde methoden, teneinde ze te kunnen gebruiken als bases voor hun acties.

In december 1958 veroorzaakte de dood van 20 leden van de Vietcong, die opgesloten zaten in het concentratiekamp van Phu Loi, een golf van verontwaardiging onder de guerrilla's en dit bracht hen ertoe geweld met geweld te beantwoorden. In de loop van december 1958 en januari 1959 ontstonden er overal gewapende bendes. Het werkterrein was goed voorbereid: vele dorpen vielen in hun handen en werden direct veranderd in bases."

"Onder druk van de opkomende golf van terrorisme en sabotage nam de regering van Zuid-Vietnam de beruchte Wet 10/59 aan, die voorzag in "onderdrukking van sabotagedaden, van gevallen van inbreuk op de nationale veiligheid en van aanslagen op het leven en de eigendommen van burgers". Er werden speciale militaire rechtbanken ingesteld, die slechts de doodstraf of levenslange dwangarbeid konden opleggen.

Er was geen mogelijkheid tegen de vonnissen in beroep te gaan."

"Wat deden de Noordvietnamese autoriteiten onder deze treurige omstandigheden? Zij protesteerden slechts op diplomatiek niveau. De leden van het kader van de voormalige Vietminh in het zuiden, aan wie door Noord-Vietnam een spoedige hereniging was beloofd, kregen bittere verwijten te horen over het onvermogen van Noord-Vietnam iets tegen de dictatuur van Diem te doen. De overwegende belangen van de wereldstrategie van het communistische kamp hadden nauwelijks betekenis voor de opgejaagde guerrillastrijders in Zuid-Vietnam. Dit was de toestand, waarbij verantwoordelijke elementen van het communistische verzet in Indo-China in 1959 tot de conclusie kwamen dat ze wel moesten handelen, of Noord-Vietnam het nu goed vond of niet. Ze konden niet langer werkloos blijven toezien, hoe hun aanhangers werden gearresteerd, in de gevangenis geworpen en gemarteld, zonder te proberen er als organisatie iets aan te doen, zonder enige leiding te geven aan het volk in de komende strijd. Noord-Vietnam gaf de voorkeur aan diplomatieke nota's, maar het zou merken dat het daarmee niet zou kunnen volstaan."

De schrijver komt tot de volgende conclusie: "Het was door haar eigen binnenlandse politiek, dat de regering van Zuid-Vietnam het vertrouwen verspeelde dat het in de voorgaande jaren had gewonnen. Men dreef de wanhopige bevolking als het ware tot opstand."

Devillers vertelt dan dat er in de Noordvietnamese regering twee tendenties waren: één groepering wilde de onderdrukte Zuidvietnamezen te hulp komen, een andere groep was bang voor internationale complicaties. Deze verdeeldheid hield verband met de internationale meningsverschillen in de communistische wereld over vreedzame coëxistentie. Op het derde congres van de Noordvietnamese communistische partij in september 1960 legde de vertegenwoordiger van de Sovjetunie er de nadruk op dat "vreedzame coëxistentie de enige weg is, die volledig in overeenstemming is met het einddoel van het communisme". De Chinese afgevaardigde daarente-

gen drong aan op strijd tegen de imperialisten. De voorzichtige (pro-Russische) stroming won het.

In december 1960 werd in Zuid-Vietnam tenslotte het Bevrijdingsfront opgericht, geheten het Nationaal Bevrijdingsfront voor Zuid-Vietnam (FNL-SVN).

Het Bevrijdingsfront

Het Bevrijdingsfront werd op 20 december 1960 opgericht door een groot aantal nationalisten van verschillende overtuiging. Ook de Zuidvietnamese communisten maken deel uit van het Front; over de grootte van hun invloed bestaat echter verschil van mening.

"Het is niet onwaarschijnlijk dat naarmate de oorlog tegen de Amerikanen langer duurt, de invloed van de oorspronkelijk relatief kleine linkse groep op het Front steeds groter zal worden. Het weekoverzicht van Le Monde van 25-31 maart '65 vermeldt: Het Front is samengesteld uit een groot aantal organisaties: het Bevrijdingsleger, de Beweging voor de Autonomie van de Hoogvlakten, de Radicaal Socialistische Partij, de Democratische Partij, verschillende organisaties van boeren, studenten, boeddhisten, caodaïsten. De Revolutionaire Volkspartij, die marxistisch georiënteerd is, is het meest actief. Zij geeft aan het Front zijn progressieve en communistische tendens, zonder dat beweerd kan worden dat alle beslissingen door de communisten genomen worden."

De Amerikanen hebben in het witboek (27-2 '65) uiteengezet dat "Zuid-Vietnam een strijd voert op leven en dood tegen een brute terreuractie, die geïnspireerd, geleid, bevoorrad en beheerst wordt door het communistische regime van Hanoi". Uit dit citaat blijkt dat de Amerikanen het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront vereenzelvigen met de Noordvietnamese regering. De voormalige Franse premier Edgar Faure merkt over deze kwestie op: "De rebellie in Zuid-Vietnam is thans een opstand van het volk, die door Noord-Vietnam en China wordt ondersteund, maar die verder op zichzelf staat. De Vietcong wordt noch vanuit Hanoi, noch vanuit Peking geleid." Le Monde gaat op 15-4 '65 eveneens in op dit probleem: "Is het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront alleen maar een

"agent" van de regering in Hanoi? De leiders in Saigon beweren het, terwijl toch velen van hen zulke nauwe betrekkingen met de oppositie tegen het regime-Diem hebben onderhouden, dat ze heel goed weten dat het Bevrijdingsfront uit het zuiden stamt en van regionale oorsprong is. In de oorlog speelt Noord-Vietnam een grote rol, maar noch de geschiedenis, noch de ideologie, noch de gevoerde politiek maken het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront tot een satelliet van het noorden.

De doelstellingen van Hanoi en die van de verzetsstrijders vallen thans gedurende de oorlog grotendeels samen, maar de strategie (van het Bevrijdingsfront, vert.) kan gewijzigd worden al naar gelang de omstandigheden, bijvoorbeeld als er onderhandelingen zouden beginnen. Het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront is niet door Hanoi opgericht en Noord-Vietnam heeft er ook niet de stoot toe gegeven. Naar alle waarschijnlijkheid was het noorden nog niet zo ver, dat het de risico's ervan kon aanvaarden."

Het Amerikaanse ingrijpen in Vietnam is gebaseerd op de veronderstelling dat het Bevrijdingsfront een communistische organisatie is. Dit beschouwen wij als een onverantwoorde simplificatie.

Op verzoek van de Japanse premier Sato werd begin '65 een rapport over de toestand in Vietnam opgesteld. Het weekoverzicht van Le Monde (29/4-5/5'65) schrijft: "De conclusie van het onderzoek is in feite dat de Vietcong een waardevolle gesprekspartner vormt; dat het werkelijk een nationaal front is; en dat de Amerikaanse beschuldiging als zou het Front grotendeels uit communisten bestaan, onjuist is."

Het Algemeen Handelsblad van 6-5 '65 bespreekt een boek van de Australische schrijver Wilfred Burchett. Wij citeren: "Zo betoogt de schrijver dat het niet waar is dat de Vietcong (.....) uitsluitend uit communisten zou bestaan. Van het begin van de strijd af trok hij ook de leden van de religieuze sekten aan, die al door president Diem werden vervolgd. Burchetts bewering dat de Vietcong alle lagen van de bevolking vertegenwoordigt, heeft steun gekregen uit de niet-communistische hoek."

Barry Zorthian van de USIA (United States Information

Agency) zegt hierover: "De boeren kregen de indruk dat wij de totalitaire kant vertegenwoordigden en niet de Vietcong." Verder zei hij over de aanhangers van het Front, dat "slechts een klein gedeelte uit doorgewinterde communisten bestond". (Life, 27-11 '64)

Op 27 februari 1965 hebben de USA een witboek gepubliceerd over de "Noordvietnamese agressie tegen Zuid-Vietnam", teneinde de uitbreiding van hun militaire acties tegen Noord-Vietnam te rechtvaardigen. Het witboek verklaart: "Door de jaren heen hebben de onweerlegbare bewijzen zich opgesteld dat Hanoi een uitgebreid programma heeft om zijn strijdkrachten in het zuiden te voorzien van wapens, munitie en andere voorraden." Dat de Noordvietnamese regering de guerrillastrijders in Zuid-Vietnam steunt, is evenmin een geheim als dat de Verenigde Staten het bewind in Saigon steunen. Maar het is opvallend dat het Amerikaanse witboek juist aantoonde hoe gering de Noordvietnamese steun aan het zuiden is.

De Amerikanen stellen in het witboek het aantal "infiltranten" uit het noorden op 20.000. Echter nergens in het witboek kan men vinden hoeveel infiltranten uit het noorden werkelijk gevangen genomen zijn. Als men de tekst en de bijlagen nauwkeurig leest, vindt men de namen van slechts zes gevangen Noordvietnamese infiltranten.

Paragraaf B van deel I van het witboek vermeldt "enkele individuele gevallen van Noordvietnamese soldaten, die door het regime van Hanoi naar Zuid-Vietnam gezonden zijn". Maar alle negen met name genoemde "infiltranten" blijken nota bene Zuidvietnamezen te zijn.

Paragraaf C van hetzelfde deel gaat over "infiltratie van in Noord-Vietnam geboren militair personeel" en noemt vijf infiltranten met name; een van hen blijkt eveneens in het zuiden geboren te zijn.

In bijlage C wordt de levensgeschiedenis van negen andere infiltranten genoemd. Het rapport geeft niet aan wie van hen oorspronkelijk uit het zuiden komen, maar vermeldt slechts de namen van de provincies waar zij geboren zijn. Als de lezer de moeite neemt na te gaan waar deze provincies liggen, dan komt hij tot de conclusie dat slechts twee van de negen

"infiltranten" in het noorden geboren zijn. Al met al komt het witboek niet verder dan het noemen van de namen van zes gevangen genomen infiltranten uit Noord-Vietnam. Dit aantal moet men zien in verhouding tot de 81.000 opstandelingen die volgens de Amerikaanse minister van Defensie McNamara sedert het begin van de oorlog in Zuid-Vietnam gevangen genomen zijn (zie Le Monde van 28-4 '65).

Dat het aantal Noordvietnamezen, dat in het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront dienst doet, tot september 1965 betrekkelijk gering was, blijkt ook uit een artikel van David Halberstam in de New York Times van 6-3 '64. Hij schrijft: "De oorlog is grotendeels een conflict tussen Zuidvietnamezen, uitgevochten op Zuidvietnaams grondgebied. Het is nooit gebleken dat Noordvietnamezen in het zuiden gevangen zijn genomen."

Ook de Süddeutsche Zeitung van 1-4 '65 ondergraaft de Amerikaanse stelling, dat in het zuiden grote aantallen Noordvietnamezen zouden opereren. De correspondent van het blad meldt uit Singapore: "Men weet dat in de hele oorlog tot nu toe slechts 20 Noordvietnamese staatsburgers in Zuid-Vietnam gevangen genomen zijn, waarvan de eerste in juli 1964." Wij merken hierbij nog op dat er inderdaad grote aantallen personen van Noord- naar Zuid-Vietnam zijn getrokken. In hoofdstuk I is gesproken over de ongeveer 100.000 strijders uit de onafhankelijkheidsoorlog tegen Frankrijk, die bij de wapenstilstand van 1954 in overeenstemming met de Akkoorden van Genève zich tijdelijk ten noorden van de demarcatielijn hebben teruggetrokken. Toen die beloofde verkiezingen, die binnen twee jaar een eind moesten maken aan de tijdelijke verdeling van het land, niet plaatsvonden, is een groot deel van deze mensen na verloop van tijd naar hun woonplaats teruggekeerd.

Voorts tracht het witboek de indruk te wekken dat Noordvietnamese en Chinese wapens Zuid-Vietnam binnenstromen. Als men het witboek echter nauwkeurig bestudeert, komt men tot een tegenovergestelde conclusie.

De meer dan eens door Le Monde geciteerde en geprezen Amerikaanse publicist I. F. Stone heeft een nauwkeurige studie gemaakt van de statistieken die het witboek vermeldt,

en hij heeft deze gegevens aangevuld met door het Pentagon aan hem verstrekte informatie. In drie jaar, aldus Stone in zijn weekblad (I. F. Stone's Weekly) van 8-3 '65, heeft het Bevrijdingsleger 12.300 wapens méér buitgemaakt dan verloren. De USA hebben aan de internationale controlecommissie (Canada, India en Polen) meegedeeld, dat zij in 18 maanden 179 wapens van communistische makelij buitgemaakt hadden. Volgens de door het Pentagon aan Stone verstrekte gegevens, worden er in een periode van 18 maanden ongeveer 7.500 wapens op de tegenstander veroverd. Dit betekent dat 2,5 pct van de buitgemaakte wapens van communistische makelij is. Volgens Stone kunnen de USA nimmer bewijzen dat Hanoi deze wapens geleverd heeft. Er is immers een bloeiende internationale wapenhandel: een vrije handel in tweedehands wapentuig.

In september 1965, dus een half jaar nadat de Amerikanen begonnen waren met het systematisch bombarderen van Noord-Vietnam, zou volgens Amerikaanse inlichtingen de hulp in de vorm van goederen en manschappen vanuit het noorden pas goed op gang gekomen zijn. Volgens gezaghebbende Amerikaanse bronnen bedroeg het aantal manschappen van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront in februari 1966 230.000, onder wie zich 20.000 Noordvietnamezen zouden bevinden (Le Monde, 19-2 '66), zodat het Noordvietnamese aandeel nog geen 10% is. De Noordvietnamese bijstand is in 1967 evenwel aanzienlijk toegenomen, hetgeen niet los van de Amerikaanse terreuraanvallen vanuit de lucht gedacht kan worden. Ook de Russische en Chinese hulp zijn toegenomen.

De Amerikaanse bedoelingen

De USA hebben altijd getracht hun aanwezigheid in Vietnam te rechtvaardigen met het argument dat zij door de Zuidvietnamese regering uitgenodigd zijn. Dit argument heeft ons niet kunnen overtuigen.

In de eerste plaats zijn de Zuidvietnamese regeringen, die de komst van steeds meer Amerikaanse troepen aanvaardden of aanmoedigden, grotendeels onder invloed van Washington tot stand gekomen. The Guardian van 22-3 '65 schrijft:

"Welke rol de Amerikanen ook gespeeld hebben bij het wisselen van machthebbers in Saigon, in ieder geval wierpen ze twee regeringen (...) in het naburige Laos omver, en wie durft beweren dat één van de regeringen in Saigon de steun van het volk geniet?" Het Amerikaanse weekblad The Nation van 18-1 '65 schrijft in een redactioneel artikel:

"Hoe komt in het onzalige oord Zuid-Vietnam een regering aan de macht? (...) Dat zal onze Geheime Dienst niet veel moeite kosten; de CIA heeft een indrukwekkende staat van dienst bij het omverwerpen, in het zadel helpen en opnieuw aan de macht brengen van regeringen. De CIA kan in Zuid-Vietnam een regering op maat leveren, in overeenstemming met welke wens van president Johnson ook.

In de tweede plaats willen we wijzen op een ingezonden stuk van Quincy Wright, oud-hoogleraar in het internationaal recht aan de universiteit van Chicago, in de New York Times van 31-1 '65: "Noch het Handvest (van de Verenigde Naties), noch het gangbare internationale recht geven enig recht tot ingrijpen in een burgeroorlog, of dat nu is op verzoek van de erkende regering, of op verzoek van de opstandelingen. Het recht op zelfbeschikking en onafhankelijkheid geeft staten het voorrecht hun regeringssystemen of economische structuur te veranderen, zelfs door middel van een gewelddadige revolutie, zoals wij (= de USA) in 1776 en in

1823 nog hebben verklaard." Tenslotte wijzen wij erop, dat de aanwezigheid van Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam in strijd is met de wens van de overgrote meerderheid van de bevolking van Zuid-Vietnam. Op dit punt lopen de opvattingen van de leiders van het Bevrijdingsfront en die van de boeddhisten niet uiteen. Vanuit Saigon schrijft Max Clos in Le Figaro Littéraire van 3-3 '65: "Eén ding is althans zeker: de fictie dat de Amerikaanse strijdkrachten gekomen zijn op verzoek van een volk dat tegen het communisme vecht, kan men nu niet langer staande houden." Of, om met het Amerikaanse weekblad The Nation van 1-3 '65 te spreken: "Zelfs de vechtersbazen (war hawks) geven toe, dat 70 of 80 pct van de bevolking tegen ons is."

Hoe komt het toch dat de bevolking van Zuid-Vietnam zo volledig de zijde van het Bevrijdingsfront heeft gekozen in de strijd tegen de generaals van Saigon en hun Amerikaanse beschermers? Als men aandacht schenkt aan de agrarische politiek van de Zuidvietnamese regering sinds 1954, wordt veel verklaarbaar. Van 1945 tot 1954 waren grote delen van het Zuidvietnamese land, buiten de steden, in handen van de Vietminh. De vroegere grootgrondbezitters waren vertrokken naar Saigon, Parijs of de Rivièra. De Vietminh had het land onder de arme pachters verdeeld. Toen de Vietminh zich in 1954 volgens de Akkoorden van Genève (tijdelijk) achter de bestandslijn in Noord-Vietnam moest terugtrekken, trachtte de regering te Saigon het land onder haar controle te brengen. Tegelijk met de eenheden van Diems leger kwamen ook de landlords (= grootgrondbezitters) terug, die meer dan eens de achterstallige pacht - vanaf 1945 - kwamen opeisen. De normale pacht bedroeg 50 pct van de oogst. Vele boeren stonden voor de keus: sterven van de honger of onderduiken en zich aansluiten bij het verzet tegen Diem. (Zie US News and World Report, 28-9 '64.)

De boeren keerden zich uit alle macht tegen de terugkeer van de landlords. Om dit verzet te breken, besloot Saigon in 1956 de pacht terug te brengen tot 15 à 25 pct van de jaarlijkse oogst. Bovendien werden in vele gebieden de gekozen dorpsbesturen door Saigon afgezet en vervangen door regeringsgezinde ambtenaren. Velen van hen zijn in de loop der jaren door de bevolking gedood.

Toen Saigon en de USA er niet in slaagden het platteland te "pacificeren", en de verzetsbeweging steeds meer in kracht toenam, besloot men in 1961 het gehele platteland van Zuid-Vietnam te ontvolken. De dorpen zouden verwoest worden en de bevolking gedeporteerd naar 17.000 "dorpen van het nieuwe leven": dit zijn met prikkeldraad, mijnevelden en wachtposten omgeven kampen. Met chemische middelen wilde men alle plantengroei in het gebied tussen deze kampen vernietigen. Alle Vietnamezen die men in het tussenliggende gebied zou aantreffen, werden vogelvrij verklaard. De Amerikaanse minister van Defensie McNamara voorspelde dat het nu binnen 18 maanden gedaan zou zijn met het Bevrijdingsfront.

De Amerikaanse regering stelde aan Saigon grote bedragen ter beschikking om de in kampen ondergebrachte boeren schadeloos te stellen. Deze gelden hebben de boeren evenwel nooit bereikt. Daar ze van hun laatste bezittingen werden beroofd, verzetten de boeren zich fel tegen hun deportatie. Op 1 oktober 1962 deelde Diem in de Nationale Vergadering mee, dat 7,2 miljoen Zuidvietnamezen gedeporteerd waren. Op 11 april 1963 waren het volgens Diem al 8,2 miljoen. (Zie Bernard B. Fall - The Two Vietnam's, p. 373.) Deze getallen moet men vergelijken met de totale bevolking van Zuid-Vietnam: 13,5 tot 14 miljoen.

De deportaties waren uitgedokterd door Engelse en Amerikaanse deskundigen. Hoewel deze experts aanvankelijk nogal optimistisch gestemd waren over het resultaat van hun ontvolkingsbeleid, bleek spoedig dat het Bevrijdingsfront zich op deze wijze niet liet uitschakelen. Sommige versterkte dorpen sloten zich bij het Bevrijdingsfront aan, andere werden veroverd, in weer andere droeg de bevolking de verstrekte wapens heimelijk aan het Bevrijdingsfront over. De Zuidvietnamese bevolking heeft nimmer de gelegenheid gekregen zich vrijelijk over de regeringspolitiek uit te spreken. De autoriteit inzake Vietnam, Bernard B. Fall, hoogleraar in de internationale betrekkingen aan de Howard University in de USA schrijft hierover in The Nation van 5-4 '65: "Nadat het bewind van Diem gedurende acht jaar de verkiezingen op grove wijze vervalst had, beloofde de militaire junta "eerlijke" dorpsverkiezingen in de door de junta

beheerste gebieden van Zuid-Vietnam, te houden op 21 maart 1965. Een kort communiqué, eind februari 1965 door Saigon uitgevaardigd, bracht het bericht dat de beloofde dorpsverkiezingen uitgesteld waren. Blijkbaar mogen Vietnamese dorpelingen wel sterven voor de Vrijheid, als zij daarbij het woord Democratie maar niet in de mond nemen."

Gedurende lange tijd verkondigden de Amerikanen dat zij in Vietnam waren om de vrijheid en de democratie te verdedigen. De door de USA in het zadel geholpen Diem moest een waarborg zijn voor hun "Free Vietnam". Sedert Diem ook door de Amerikaanse regering als tiran ontmaskerd is, durft men met het praatje over de verdediging van de vrijheid en de democratie nauwelijks meer aan te komen. Hansom Baldwin, de militaire medewerker van de New York Times, had hierover een vraaggesprek met de speciale adviseur van Johnson, Henri Cabot Lodge. Op Baldwins vraag of democratie in een land als Vietnam ooit mogelijk zou zijn, antwoordde Lodge: "Ik geloof van niet - althans niet zoals wij die kennen - hoewel er wel enige verandering in Vietnam verwacht kan worden, als de onafhankelijkheid maar eenmaal verzekerd is. Wij zijn daar niet om de democratie te propageren, maar om de Vietnamezen te helpen hun onafhankelijkheid te voltooien en te handhaven." (New York Times, 2-3 '65). Wij zijn van mening dat de heer Lodge hier duidelijke taal spreekt: het gaat dus niet langer om het redden van de democratie in dit deel van de wereld. Het gaat om de onafhankelijkheid. Of is dat ook maar een smoesje?

In hetzelfde interview met Lodge lezen we verder:

- B. "Als er een nieuwe regering in Vietnam komt, is de uitnodiging om er troepen te legeren dan vervallen?"
- L. Dat hoeft helemaal niet. Dit land is niet alleen voor de Vietnamezen van belang, het is ook erg belangrijk voor de USA en ik geloof niet dat we onze betrekkingen met Vietnam moeten laten afhangen van een slimmigheidje in Saigon.
- B. Betekent dit, dat we beslist in Vietnam moeten blijven, of we daartoe uitgenodigd zijn of niet?
- L. Dat zou best kunnen. Als het voor de USA een levensbelang is dit gebied aan de communisten te onthouden, dan zijn we zeker gerechtigd, een verzoek om te vertrekken

te negeren. Zo'n verzoek zou het gevolg zijn van een communistische staatsgreep door ondermijnende activiteiten (.....).

B. Onlangs zijn hier vragen opgeworpen over de wettelijke aspecten van ons optreden in Vietnam. Op welke wijze rechtvaardigen wij ons, in het licht van het internationale recht?

L. Voor mij is dat wel het minst belangrijke."

Wij stellen nu deze vraag: Hoe durft de heer Lodge te praten over de verdediging van de onafhankelijkheid van Zuid-Vietnam als hij tegelijkertijd het land het recht ontzegt om eventueel de aanwezigheid van buitenlandse troepen af te wijzen. Maar daar gaat het ook helemaal niet om. Het laatste antwoord van Lodge geeft wel zeer duidelijk aan, dat de Amerikaanse aanwezigheid in Vietnam op geen enkele manier gerechtvaardigd kan worden. In werkelijkheid spelen de belangen van de Vietnamese bevolking geen enkele rol in de buitenlandse politiek van de USA. Het is de USA er alleen maar om te doen haar keten van militaire bases rond China in stand te houden, cq uit te breiden (Thailand!).

De verkiezingen die op 3 september in Zuid-Vietnam gehouden werden, komen neer op het legaliseren van de militaire invloed op het burgerlijk bestuur. Twee kandidaten, Duong Van Minh en Au Truong Thanh, werden wegens communistische of neutralistische sympathieën van de kandidaatstelling uitgesloten. Militairen kregen twee oproepkaarten om te stemmen: één in hun legeringsplaats en één in hun woonplaats. Een ongevaarlijk geachte kandidaat, Truong Ding Dzu, verwierf 800.000 stemmen voor de presidentsverkiezingen, maar had tegen generaal Van Thieu geen enkele kans. De verkiezingen waren in feite doorgestoken kaart. Door de machinaties werden ze een aanfluiting van de democratie die erdoor gevestigd zou moeten worden.

Voorlichting over Vietnam

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Oe Thant, verklaarde in februari 1965: "Als het grote Amerikaanse volk de werkelijkheid en de achtergrond van de ontwikkelingen in Zuid-Vietnam maar kende, dan ben ik er zeker van dat het volk het met mij eens zou zijn, dat verder bloedvergieten geen zin heeft (.....). Zoals u weet is ten tijde van oorlog en vijandelijkheden de waarheid het eerste slachtoffer."

Inderdaad, in tijd van oorlog wordt door de strijdende partijen de voorlichting over de werkelijke toestand geweld aangedaan en vervangen door eenzijdige berichtgeving, die dienst doet als propaganda voor het eigen front. Wij moeten tot onze spijt constateren, dat nog steeds een gedeelte van de Nederlandse pers Amerikaanse berichten over Vietnam overneemt, zonder voldoende rekening te houden met de boven aangehaalde waarschuwing van Oe Thant.

Over de Amerikaanse berichtgeving zegt de New York Times van 29-7 '64: "Tot nu toe heeft het negatieve voorlichtingsbeleid van de Amerikaanse regering - een beleid dat nieuws achterhoudt en verdraait - zowel de doelstellingen als het verloop van de oorlog verhuld. Het publiek werd door zegslieden van de regering niet alleen onjuist ingelicht, maar onaangename berichten werden achtergehouden en de waarheid werd geweld aangedaan."

Op 24-4 '65 beschuldigde de New York Times de Amerikaanse regering opnieuw van "het opzettelijk verdraaien, verduisteren, zeven of achterhouden van feiten, terwille van de propaganda". In hetzelfde artikel wordt voorts vermeld dat George Beebe, voorzitter van The Associated Press Managing Editors Association, kort tevoren verklaard had dat het Amerikaanse publiek "noch het volledige verhaal,

noch de werkelijkheid" van de Vietnamese oorlog te horen krijgt. Beebe wees op het feit dat de Amerikaanse Voorlichtingsdienst (USIA) nu alle voorlichting - ook de militaire - over Vietnam organiseert, en dat deze dienst regels heeft opgesteld hoe luchtaanvallen in de pers dienen te komen, regels voor het toelaten van journalisten tot vliegvelden, en nog een aantal andere beperkende bepalingen.

Niet alleen probeert de regering van de USA een vals beeld van de werkelijkheid te geven, zij tracht ook die verslaggevers uit Vietnam te weren, die berichten over Vietnam doorgeven die de regering minder welgevallig zijn. Zo vertelde de winnaar van de Pulitzerprijs David Halberstam dat, toen hij correspondent van de New York Times in Saigon was, zijn chef Sulzberger een beleefdheidsbezoek aan het Witte Huis bracht, waar hem onverbloemd werd meegedeeld dat hij Halberstam uit Vietnam moest terugroepen. Kennedy was van mening dat Halberstam te zeer bij de zaak betrokken was ("too involved").

Twee correspondenten van Times Magazine werden eind 1963 gedwongen ontslag te vragen, nadat de redactie geweigerd had hun verslag uit Saigon op te nemen. In plaats van hun artikel verscheen er een zeer optimistisch stuk en werd er elders in het blad een aanval gedaan op de Amerikaanse journalisten in Saigon.

In twee Amerikaanse boeken van de hand van voormalige correspondenten in Saigon* wordt duidelijk uiteengezet hoe keer op keer in de officiële rapporten over Vietnam de door de Amerikanen gewenste toestand wordt weergegeven als de werkelijke toestand. Er worden gevallen genoemd van journalisten die, omdat ze meer vertrouwen stellen in hun eigen oren en ogen dan in de officiële voorlichting, de mond wordt gesnoerd door ze te intimideren, door ze voor te liegen, en door hun werkgevers onder zware druk te zetten. Onlangs verklaarde generaal Harold K. Johnson, stafchef van het Amerikaanse leger, na een bezoek van een week aan het front, dat "de mogelijkheid om een militaire censuur of iets dergelijks op te leggen aan de correspondenten in Vietnam" onderwerp van bespreking had uitgemaakt.

* The Making of a Quagmire, van David Halberstam, en The New Face of War, van Malcolm W. Browne (1965).

Het grote gevaar van de onjuiste voorlichting wordt in een redactioneel artikel van The Guardian van 22-3 '65 uiteengezet. Na een aantal feiten vermeld te hebben die de Amerikaanse regering liever niet aan de grote klok hangt, merkt het blad op: "Het naar voren brengen van deze zaken mag onvriendelijk lijken, maar president Johnson, McNamara en Rusk geven voortdurend de indruk dat zij in hun eigen propaganda geloven."

Naar onze mening zou het van groot belang zijn, indien er meer verslaggevers en correspondenten uit West-Europa poolshoogte zouden gaan nemen in de twee Vietnams. De voorlichting zou dan minder afhankelijk worden van informatie, die door de bij het conflict betrokken partijen wordt verstrekt. De berichtgeving in Nederland zou ons inziens ook zeer gebaat zijn door het zenden van enkele permanente correspondenten. Het zou naar onze mening bovendien niet ondienstig zijn, als enkele Nederlandse parlementsleden zich door een persoonlijk bezoek van de toestand op de hoogte zouden stellen, om de aantasting van het menselijk leven door de bombardementen ter plaatse te constateren, zoals Harrison Salisbury van de New York Times begin '67 die verslagen heeft.

Veel westelijke waarnemers in Vietnam vervallen echter in een aantal fouten, die treffend zijn weergegeven door Hoang Van Chi, de in 1955 uit Noord-Vietnam gevluchte auteur van het boek From Colonialism to Communism, Case History of North Vietnam. Hij schrijft:

"De contacten van westelijke waarnemers met de Vietnamezen beperken zich tot persoonlijke relaties met de bovenlaag, die in de steden woont en vreemde talen spreekt. Daardoor hebben zij vaak niet ingezien hoe ernstig de onrechtvaardigheid is die alom op het Vietnamese platteland heerst. De westelijke waarnemers waren geneigd te denken dat een paar veranderingen van bovenaf voldoende zouden zijn om de toestand te verbeteren. Ze realiseerden zich niet dat het onmogelijk is dat de heersende klasse hervormingen werkelijk zal ondersteunen en uitvoeren, als deze in strijd zijn met hun belangen. Doordat de revolutionaire periode des te ver achter hen liggen, kunnen de westelijke waarnemers niet meer inzien dat een revolutie voor andere volken een nood-

zaak kan zijn. Zij weten niet dat de gevangenen in Vietnam al bijna een eeuw constant vol zitten met revolutionairen, juist vanwege deze noodzaak."

Oorlog of vrede?

Na 1954 schonk de internationale pers gedurende vele jaren betrekkelijk weinig aandacht aan Zuid-Vietnam, noch aan de terreur van Diem, noch aan de ontwikkeling van de sociale revolutie. Vooral in de Amerikaanse pers verschenen voortdurend optimistische berichten over de vooruitgang, die in Free Vietnam geboekt zou zijn. Doordat in het westen geen objectieve voorlichting over de werkelijke stand van zaken in Zuid-Vietnam gegeven werd, kon Diem zijn - voor de belangen van de USA nadelige - praktijken lange tijd voortzetten. In de loop van 1963 werd het binnenlands verzet tegen Diem zo massaal, dat de Amerikaanse regering besloot hem te laten vallen. Sinds zijn afzetting in november '63 is de positie van de USA en van de regering in Saigon verder verzwakt.

In de eerste plaats werden de projecten om het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront militair terug te dringen een mislukking. Het gebied waarin Saigon zijn gezag kon laten gelden, kromp spoedig in tot minder dan twintig procent van de totale oppervlakte van Zuid-Vietnam. Ook de verwoede door de USA gesteunde pogingen van de regering te Saigon, om met militaire infiltranten de Noordvietnamese economie grote schade toe te brengen en de bevolking van Noord-Vietnam tot opstand aan te zetten, liepen op niets uit. De boerenbevolking heeft duizenden infiltranten uit het zuiden bij de regering van Hanoi aangebracht.

In de tweede plaats slaagden de USA er niet in enige vat op de bevolking van Zuid-Vietnam te krijgen. De neutralistische en pacifistische stromingen namen aanzienlijk in kracht toe. Tenslotte mislukten de Amerikaanse pogingen de strijd in Vietnam te internationaliseren. De bondgenoten van de USA voelden er in het algemeen weinig voor zich in het Zuidvietnamese wespennest te steken.

Als antwoord op de steeds toenemende nederlagen van de Amerikaans-Vietnamese legereenheden, begonnen de USA in februari 1965 met systematische bombardementen op Noord-Vietnam. Aanvankelijk spraken de berichten alleen over vergeldingsbombardementen op militaire doelen, later gaf men openlijk toe dat belangrijke industrieën, waterkrachtcentrales en dergelijke voor de economie van Noord-Vietnam essentiële objecten het doel van de aanvallen was. De aanvallen vonden steeds frequenter en steeds dichter bij Hanoi en de Chinese grens plaats.

Door deze bombardementen werd tegemoetgekomen aan de wens van die Amerikanen die vrezen dat de snelle economische vooruitgang van Noord-Vietnam grote aantrekkingskracht zal uitoefenen op de bevolking der niet-communistische landen van Azië. Tevens hoopten vele Amerikaanse militairen dat, ten gevolge van deze escalatie, China zich met de oorlog in Vietnam zou gaan bemoeien, hetgeen voor de USA een aanleiding zou vormen belangrijke economische en militaire objecten in China te vernietigen.

Indien de USA ooit in haar sprookjes over de rol van Hanoi in de bevrijdingsstrijd in Zuid-Vietnam geloofd hebben, dan zijn zij door het verloop van de strijd nu wel tot andere gedachten gekomen. Om de volledige ineenstorting van de Zuidvietnamese regeringstroepen te voorkomen, zagen de USA zich genoodzaakt op grote schaal troepen naar Vietnam te voeren en tegen het Bevrijdingsfront in te zetten.

Ondanks dat de USA hun troepensterkte in 1965 vertienvoudigden, slaagden zij er niet in het Bevrijdingsfront terug te dringen. Integendeel, zelfs Amerikaanse bronnen geven toe dat het Front in kracht aanzienlijk is toegenomen (Time, 7-1 '66).

Wat zijn de militaire plannenmakers van de USA verder nog van plan? De militaire medewerker van de New York Times, Hanson Baldwin, die nauwe contacten met het Pentagon onderhoudt, schrijft: "We zullen ons jarenlang in Zuid-Vietnam zelf moeten inspannen om de Vietcong voldoende terug te dringen. (...) Men kan niet precies zeggen hoeveel Amerikaanse soldaten nodig zullen zijn. (...) Met inbegrip van de luchtmacht, de marine en de ondersteuningseenheden zullen wellicht 200.000 tot 1.000.000 Amerikanen in Vietnam

moeten vechten." (New York Times Magazine, 21-2 '65) Generaal-majoor Max S. Johnson, tot voor kort hoofd van de Amerikaanse hogere krijgsschool, deelde na een bezoek aan Saigon mee dat de militairen dáár thans denken in termen van "een oorlog van 12 tot 20 jaar". (US News and World Report, 9-11 '64).

Stelt u zich dit eens voor: voortzetting van de oorlog op grotere schaal tot 1976 à 1984. De Zuidvietnamese bevolking die al sedert 1941 onder de gevolgen van oorlogvoering te lijden heeft, zal de Amerikaanse "beschermers" wel bijzonder dankbaar zijn.

The Nation van 1-3 '65 schildert Amerika's toekomstige positie als volgt af: "Achter de stromannen van Saigon zullen wij voor onbepaalde tijd de werkelijke regeerders zijn. We zullen een koloniale mogendheid zijn in de eeuw van het anti-kolonialisme, blanke regeerders temidden van Aziaten."

Maar de plannen van de USA reiken nog verder: Generaal John Lavall verklaarde op 23-2 '65 achter gesloten deuren, voor een commissie uit het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden: "De Verenigde Staten hebben reeds plannen voorbereid om militaire en industriële doelen, met inbegrip van atoomcentra, in China te vernietigen." (Le Monde, 27-4 '65)

Door de toenemende internationale druk en door de langzaam groeiende nationale verontrusting heeft Johnson op 7 april 1965 in zijn rede voor de universiteit van Baltimore het voorstel gedaan om tot "onvoorwaardelijke onderhandelingen" te komen. In feite echter stelde de Amerikaanse president wel degelijk twee voorwaarden: het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront zou niet mogen optreden als onderhandelingspartner, en de tweedeling van Vietnam zou gehandhaafd moeten blijven. Hoewel de USA sedertdien wel wat water in de wijn hebben gedaan, staat het Amerikaanse standpunt nog ver af van de eis van het Bevrijdingsfront dat de Akkoorden van Genève zullen worden nageleefd, hetgeen het vertrek van alle buitenlandse troepen uit Vietnam zou meebrengen. Hanoi, dat op grond van deze zelfde Akkoorden zeker gerechtigd is mee te spreken, eist (volgens de verklaring van eerste minister Pham Van Dong, van 8-4 '65):

- De fundamentele rechten van het Vietnamese volk moeten

erkend worden. De Amerikaanse regering moet zijn troepen terugtrekken en moet zijn oorlogshandelingen tegen de noordelijke zone staken.

- In afwachting van de hereniging door vreedzame middelen, gedurende de tijd dat het land tijdelijk in twee zones verdeeld is, moeten de militaire besluiten van de Akkoorden van Genève van 1954 worden nagekomen.
- De Zuidvietnamese aangelegenheden moeten door de bevolking zelf geregeld worden, volgens het politiek programma van het Bevrijdingsfront, zonder dat het buitenland zich daarin mengt.
- De hereniging van Vietnam door vreedzame middelen is een zaak van de bevolking van de twee zones, zonder dat het buitenland zich daarin mengt.

Tot voor kort weigerden de USA systematisch vredesonderhandelingen met de Vietnamezen te openen. Onlangs kwam aan het licht dat Hanoi, na de val van Diem in november 1963, en in september 1964 zich bereid verklaard heeft besprekingen met de USA te openen. Birma zou als land van onderhandelingen dienen. In het eerste geval antwoordde Washington in het geheel niet, in het tweede geval kwam er na vijf weken een afwijzend antwoord (The Guardian, 9-8 '65). In november 1965 werd bekend dat tijdens de vijfdaagse pauze in de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam (mei '65) door Hanoi een poging tot onderhandelingen is ondernomen. Op dit aanbod werd door Johnson niet ingegaan. Het bekend worden van deze afwijzing veroorzaakte in de USA en daarbuiten een politieke storm. De bekende medewerker van de New York Times, James Reston, sprak van geschokt vertrouwen.

In december 1965 mislukte een vredespoging van Hanoi, ondernomen via de Italiaanse hoogleraar La Pira, doordat Ho Chi Minhs aanbod voortijdig in de USA werd gepubliceerd. Hoewel de boodschap van de Noordvietnamese president de waarschuwende opmerking bevatte dat in geval van bombarderen van Hanoi of Haiphong onderhandelingen uitgesloten waren, gaf de Amerikaanse regering enkele uren na het weinig enthousiaste antwoord van Dean Rusk opdracht tot het bombarderen van de elektrische centrale van Hanoi (The Guardian, 20-12 '65).

Het Quakerrapport Peace in Vietnam (a new approach in Southeast Asia), New York, 1966, kwam - gerekend tot 1965 - tot niet minder dan zeven door Washington van de hand gewezen pogingen om een einde aan de oorlog te maken. Het is dus gewoonweg een fabeltje te beweren dat de USA op elk teken zitten te wachten om de strijd in Vietnam te beëindigen. De realiteit is dat Washington aan de ene kant hard toeslaat en tegelijkertijd voorwaarden stelt waaraan de tegenpartij niet kan voldoen.

In 1965 en 1966 zijn er tal van pogingen gedaan om de strijdende partijen aan de onderhandelingstafel te krijgen. Wij wijzen op het initiatief van de 17 ongebonden landen (april '65), de poging van de Gemenebestlanden (jul. '65) van Ghana (aug. '65), Nasser-Tito-Sjastru (aug. '65). Naar onze mening zijn dergelijke initiatieven slechts dan lofwaardig, indien de vredespogingen zijn gebaseerd op het recht van zelfbeschikking van het Vietnamese volk en op de onvoorwaardelijke terugtrekking van alle buitenlandse troepen uit Vietnam. De Amerikaanse agressie mag niet gehonoreerd worden in de vorm van militaire bases.

Op voorstel van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront kwam er, na aanvankelijke afwijzing van Amerikaanse zijde, eind 1965 een kerstbestand van 36 uur tot stand. Tegelijkertijd besloten de USA hun bombardementen op Noord-Vietnam te staken, hetgeen in de pers als een daad van humaniteit werd weergegeven! Bovendien werd door Johnson een wereldomvattend diplomatiek offensief - vredesoffensief geheten - geopend. Naar veler oordeel was dit vredesoffensief te spectaculair om enige kans van slagen te hebben, en bovendien dermate gespeend van zin voor de politieke werkelijkheid, dat elke gedachte aan de definitieve beëindiging van het conflict bij voorbaat illusoir was. De USA beseffen nog steeds niet dat zij zich gemengd hebben in een burgeroorlog in het zuiden. Teneinde de mythe te handhaven dat de oorlog vanuit Hanoi bevoorraad wordt en geleid wordt, weigeren de USA het Bevrijdingsfront als hun enige tegenstander in de oorlog in het zuiden en mitsdien als hun gesprekspartner aan de onderhandelingstafel te aanvaarden.

Er zijn evenwel nog meer factoren die het vredesoffensief

van dec. '65/jan. '66 tot mislukking móesten doemen: het Bevrijdingsfront zou al het grondgebied dat het in bezit heeft, moeten overdragen aan de USA; voorts zou volgens de Amerikaanse opvatting in de overgangsregering, die de verkiezingen zou moeten voorbereiden, geen plaats zijn voor het Bevrijdingsfront.

Zoals bekend is, hebben de Amerikanen eind januari 1966 de wrede bombardementen op Noord-Vietnam hervat. Steeds vinden de USA nieuwe argumenten. Aanvankelijk moesten de luchtaanvallen de infiltraties naar het zuiden verhinderen. Toen deze opzet mislukte, moesten de bombardementen er toe dienen Hanoi naar de onderhandelingstafel te leiden. Toen ook dit geen resultaat opleverde, kwamen de USA weer met het oude argument aandragen: het verhoeden van nieuwe infiltraties.

McNamara moest in 1967 evenwel toegeven dat de bombardementen op het noorden nagenoeg geen verandering hadden gebracht in de Noordvietnamese bijstand aan de burgeroorlog in het zuiden. De regering van de Verenigde Staten wringt zich in allerlei kronkels om haar aanwezigheid en oorlogshandelingen op Vietnamese bodem te rechtvaardigen. Niet ten onrechte sprak de commentator van de New York Times, James Reston, van een politiek van de vrees, wanneer Dean Rusk in een verdediging van de Amerikaanse Vietnampolitiek wijst op het gele gevaar (De Volkskrant, 18-10 '67). Reston is van oordeel dat hiermee een nieuwe fase is ingetreden in de anti-Chinese politiek, waarbij hij wijst op de ontwikkeling van een Amerikaans antiraket-raketsysteem van 18 miljard gulden. Het is politiek noodzakelijk een nieuwe - in Washingtons ogen de oude - boosdoener te vinden waarop men de schuld voor de Vietnamese troebelen kan afwentelen. Aan een zorgvuldige analyse van de effectiviteit van de gevoerde politiek in Vietnam komt het Pentagon kennelijk niet toe. Waarnemers uit de omgeving van de Amerikaanse president verklaren dat Johnson naar geen rede meer luistert. Indien het interpretatiekader van de Amerikaanse besluitvormers voor gesloten moet worden verklaard - men leze voor een analyse van het westerse denken over Vietnam G. van Benthem van den Berghs vlugschrift van De Gids, Vietnam en het Westen (Amsterdam, 1967) -, dan mag men

verwachten dat het politieke handelen van Washington hoe langer hoe meer als een automatisme gaat fungeren. Met alle mogelijke catastrofale gevolgen vandien.

Welke rol heeft Nederland zichzelf toegedacht in het Vietnamese conflict?

De regering-Marijnen heeft zich inzake de kwestie-Vietnam altijd achter het Amerikaanse standpunt geschaard. Deze getrouwheid-tot-in-de-dood bleek, toen zij na de vergeldingsaanvallen op Noord-Vietnam (8-2 '65) verklaarde: "Bij de Nederlandse regering bestaat begrip voor het streven van de regering der VS om Zuid-Vietnam in staat te stellen zijn nationale integriteit te handhaven."

Wat de regering-Marijnen precies onder nationale integriteit verston, is nooit duidelijk geworden. De Nederlandse vertegenwoordiger in een van de VN-commissies, Polderman, heeft de houding van de USA in Vietnam verdedigd: "Mijn regering houdt vast aan art. 51 van het Handvest", zo zei hij, "waarin het recht is vervat van individuele en collectieve verdediging tegen een gewapende aanval. Helaas heeft het volk van Zuid-Vietnam alle reden om van dit recht gebruik te willen maken." (Algemeen Handelsblad, 8-4 '65).

Gezien de ernst van de situatie in Vietnam mocht verwacht worden dat het standpunt van de regering-Cals inzake Vietnam in de regeringsverklaring van 27 april 1965 vervat zou zijn. Men zoekt evenwel tevergeefs. De regering-Cals heeft zich voor het eerst op de zitting van de NAVO-ministerraad te Londen (11 en 12 mei 1965) uitgesproken over het Nederlandse standpunt met betrekking tot Vietnam. Le Monde van 13-5 '65 meldt dat de Amerikaanse politiek inzake Vietnam niet alleen door Frankrijk veroordeeld werd, maar dat ook de delegaties van Italië, Denemarken en Noorwegen zich gereserveerd betoonden. De NRC van 13-5 '65 deelt mee dat Nederland vanzelfsprekend zijn instemming betuigde met de door minister Rusk verdedigde Amerikaanse politiek. Van de regering-Zijlstra mocht men nauwelijks een nieuwe visie verwachten, gezien het overgangskarakter van het bewind. De regering-De Jong kreeg de petitie-Bouman te verwerken, die aandrang op een volwaardig Vietnamdebat in de

Tweede Kamer. Op 25-8 '67 kwam daaruit de motie-Schuyt waarin om stopzetting van de bombardementen werd gevraagd, zij het naar de letter van de tekst van de motie niet onvoorwaardelijk; volgens sommigen die de motie-Schuyt ondersteunden, moest aan de eis tot stopzetting wel het onvoorwaardelijk karakter toegekend worden. Hoe het ook zij, duidelijk werd wel dat minister Luns daags voor het Vietnamdebat gepoogd heeft de regeringspartijen tot zijn standpunt over te halen. Men moet tot de schande van de coalitiepartijen zeggen dat de minister van buitenlandse zaken er kennelijk in geslaagd is zijn broeders in de Kamer te overtuigen, dat het opnemen van het woord onvoorwaardelijk in de tekst van de motie een voor Nederland politiek nadelig effect zou opleveren. De regering-De Jong heeft de motie evenwel naast zich neergelegd, ondanks dat de motie zelf een afkeuring inhield van de door de heer Luns sinds jaar en dag gevoerde politiek. De minister - die stelde dat er aan de motie-Schuyt geen behoefte was - evenmin als aan de verdergaande motie-Ruygers - (voor de tekst van beide moties zie p. 44-45) - zag evenwel geen reden om de consequenties uit de aanvaarding van de motie-Schuyt te trekken. Men kan zonder meer een accentverschuiving constateren in de opvattingen die in de Kamer ten aanzien van Vietnam heersen. In 1965 kwamen de vijf grote partijen nog tot een eensluidend standpunt tijdens de interpellatie van het PSP-Kamerlid Slotemaker de Bruine (18-5 '65). Deze beoordeling, uniek in haar starheid en verblindheid, ging uit van de noodzaak dat de USA recht hadden op begrip en steun in hun Vietnampolitiek. De vijf grote partijen verklaarden in de preambule van de motie-Ruygers doodleuk: "(De Kamer) van mening dat de voornaamste oorzaak van de toegenomen spanningen ligt in de houding van Peking-China en dat de Verenigde Staten in hun uiteindelijke doelstelling: een dam op te werpen tegen het opdringen van communistisch China in Azië (...)" . Deze onzin kan nu niet langer verkondigd worden. Al mag men verheugd zijn over de talrijke stemmen die zich tegen de mensonwaardige praktijken van de USA en hun bondgenoten verheffen, parlementair gezien heeft het weinig nut als de Kamer niet het onderste uit de kan haalt door de regering in dit opzicht voor het blok te zetten: de heer Luns had de motie-Schuyt (die werd uitgelegd als een eis tot onvoor-

waardelijke stopzetting der Amerikaanse bombardementen) moeten uitvoeren of moeten gaan als minister. Hoewel de heer Luns in zijn rede voor de Algemene Vergadering der Verenigde Naties (1967) de inhoud van de motie-Schuyt ter kennis van de VN heeft gebracht, betekent dit niet dat de regering-De Jong om is. Met andere woorden: de regering-De Jong wil nog altijd de getrouwheid-tot-in-de-dood waarmaken van de kleine NAVO-partner aan de grote baas in Washington. Daarmee is naar ons oordeel zowel de onhoudbaarheid van de NAVO als politiek instituut, als de onjuistheid van de Nederlandse buitenlandse politiek aangetoond. Aan de publieke opinie de taak om dit langs buitenparlementaire weg duidelijk te maken. De demonstraties, georganiseerd zowel door de Aktiegroep Vietnam als door de groep-Piet Nak, hebben aangetoond dat waar de Kamer faalt, de actie buiten de parlamentsgebouwen krachtig voortgaat.

TEKST VAN DE MOTIES

ingediend tijdens het Vietnamdebat in de Tweede Kamer op
25 augustus 1967

Motie Schuyt

De Kamer,
gehoord de beraadslagingen over de oorlog in Vietnam,
ernstig verontrust over de voortdurende uitbreiding van het
oorlogsgeweld en over de daarbij aan beide zijden gebruikte
middelen,
van oordeel dat alles in het werk moet worden gesteld om
een politieke in plaats van een militaire oplossing van het
conflict te bereiken,
verzoekt de regering

1. er bij de regering van de Verenigde Staten op aan te drin-
gen de bombardementen op Noord-Vietnam te beëindigen,
teneinde de mogelijkheid te vergroten om tot vredesonder-
handelingen te komen;

2. in het internationale overleg te bevorderen dat aan deze
onderhandelingen ook door het nationale bevrijdingsfront als
zelfstandige onderhandelingspartner wordt deelgenomen;

3. langs haar ten dienste staande kanalen een dringend be-
roep te doen op de regering van Noord-Vietnam en op het na-
tionale bevrijdingsfront om hunnerzijds een daadwerkelijke
bereidheid tot onderhandelen te tonen en, zodra deze bom-
bardementen zijn gestaakt, hunnerzijds de militaire activi-
teiten te beperken en mede te werken aan het sluiten van een
wapenstilstand;

4. er bij alle bij de oorlog betrokken partijen op aan te drin-
gen de akkoorden van Genève van 1954 te beschouwen als
basis voor de onderhandelingen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie Ruygers

De Kamer,
gehoord de beraadslagingen over de oorlog in Vietnam,
ernstig verontrust over de voortdurende uitbreiding van het
oorlogsgeweld en over de daarbij aan beide zijden gebruikte
middelen,
van oordeel dat alles in het werk moet worden gesteld om
een politieke in plaats van een militaire oplossing van het
conflict te bereiken,
verzoekt de regering

1. er bij de regering van de Verenigde Staten op aan te drin-
gen de bombardementen op Noord-Vietnam zonder voorwaar-
den te beëindigen, teneinde de mogelijkheid te vergroten om
tot vredesonderhandelingen te komen;

2. in het internationale overleg te bevorderen dat aan deze
onderhandelingen ook door het nationale bevrijdingsfront als
zelfstandige onderhandelingspartner wordt deelgenomen;

3. langs haar ten dienste staande kanalen een dringend be-
roep te doen op de regering van Noord-Vietnam en op het na-
tionale bevrijdingsfront om, zodra deze bombardementen
zijn gestaakt, hunnerzijds een daadwerkelijke bereidheid tot
onderhandelen te tonen en mede te werken aan het sluiten
van een wapenstilstand;

4. er bij alle bij de oorlog betrokken partijen op aan te drin-
gen, de akkoorden van Genève van 1954 te beschouwen als
basis voor de onderhandelingen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Conclusies

- De grootscheepse, nog steeds toenemende Amerikaanse inmenging in het Zuidvietnamese conflict, heeft tot een grote, bloedige oorlog geleid, waarvan onder andere het gehele Vietnamese volk de dupe is.
- Het conflict in Zuid-Vietnam is naar veler opvatting niet het gevolg van een internationaal communistisch complot, maar van binnenlandse sociale tegenstellingen en politieke vervolging.
- De USA hebben niet het recht de inwoners van Zuid-Vietnam op te offeren aan hun vermeende militaire belangen in Zuidoost-Azië.
- Erkenning van de Chinese Volksrepubliek als wereldmacht, onverbreekelijk verbonden met alle Zuidoostatische problemen - is voor de USA een eerste vereiste, ter beëindiging van de Zuidvietnamese oorlog.
- Het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront zal door de USA als hun onderhandelingspartner erkend moeten worden. Na een staakt-het-vuren moet het Bevrijdingsfront opgenomen worden in de overgangsregering, die de vrije verkiezingen moet voorbereiden. Een duurzame vrede is onmogelijk zonder dat er op korte termijn een radicale agrarische hervorming, en maatregelen tot snelle industrialisatie van het zuiden worden doorgevoerd. Zulk een beleid kan alleen met medewerking van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront ten uitvoer gebracht worden.
- Het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront zal door de USA als onderhandelingspartner erkend moeten worden. Daarzon-

der is elk aanbod tot "onvoorwaardelijke" onderhandelingen ongeloofwaardig. De bereidheid, de Akkoorden van Genève van 1954 volledig na te leven, is een eerste voorwaarde voor deze onderhandelingen.

- Nederland dient de USA tot radicale herziening van hun Vietnampolitiek te bewegen.
- Nederland zal het gebruik van kernwapens door de USA, of het dreigen met het gebruik ervan, ten stelligste dienen te veroordelen.
- Nederland dient erop aan te dringen dat de USA de door hun optreden veroorzaakte materiële schade in Vietnam vergoeden.

Programma van het Zuid-Vietnamese Bevrijdingsfront (samengevat)

1. Omverwerping van het door de USA ingestelde regime van Saigon; instelling van een democratische coalitie-regering.
2. Herstel van de burgerlijke vrijheden; amnestie voor de politieke gevangenen.
3. Opbouw van een onafhankelijke economie; beëindiging van de werkloosheid.
4. Toewijzing van het land aan de pachters; voorbereiding van agrarische hervorming.
5. Onderwijshervormingen; opheffing van het analfabetisme; ontwikkeling medische zorg.
6. Ontruiming van buitenlandse bases; vorming van een nationaal leger.
7. Realiseren van de gelijkwaardigheid van man en vrouw; erkenning van de rechten van de minderheden in Vietnam.
8. Aanknopen van diplomatieke betrekkingen met alle landen, zonder onderscheid van het politieke systeem, volgens het principe van de vreedzame coëxistentie. Het voeren van een politiek van neutraliteit; geen verbintenissen met enig militair blok; aanvaarden van economische steun zonder politieke voorwaarden van alle landen.
9. Vreedzame hereniging van het vaderland, door onderhandelingen tussen de twee zones.
10. Verzet tegen agressieoorlogen en oorlogspropaganda; steun aan nationale bevrijdingsbewegingen in andere landen; streven naar algemene ontwapening en naar een verbod van atomaire wapens, en naar democratie en sociale vooruitgang in de wereld.

INHOUD

	pag.
Woord vooraf bij de zesde druk	1
Hoofdstuk I : De Akkoorden van Genève	3
Hoofdstuk II : Noord-Vietnam na 1954	8
Hoofdstuk III : Zuid-Vietnam na 1954	16
Hoofdstuk IV : Het Bevrijdingsfront	21
Hoofdstuk V : De Amerikaanse bedoelingen	26
Hoofdstuk VI : Voorlichting over Vietnam	31
Hoofdstuk VII: Oorlog of vrede?	35
Conclusies	46
Programma van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront (samengevat)	48